

Slovník pojmů, zkratk a technických parametrů, užívaných pro elektronické hudební nástroje

A

- ABC - automatická doprovodná jednotka
- AB Repeat - přehrávání označeného úseku skladby
- AC - Alternating Current - napájení přímo ze sítě
- Accompaniment Assistance - paměť na akordické sekvence plus další data
- AE Keyboard - Action Effect, klaviatura simulující klavírní mechaniku
- AEX Keyboard - Action Effect Extended, vylepšená AE klaviatura
- AST - Active Servo Technology, systém zlepšující ozvučení nástrojů
- Attack - perkuse u aditivních varhanních barev
- AWM - metoda zvukové syntézy YAMAHA, založená na aplikaci vzorkování, ale mnohem expresivnější než tradiční sampling (přímo ve vzorcích je zohledněna rychlost stisku klávesy)
- Audio In - audiovstup
- Audio Out - audiovýstup
- Auto Fill - automatický přechod, aktivuje se stiskem jiné formální části stylu
- Auto Power OFF – automaticky vypne nástroj po 30 minutách nečinnosti
- AUX Input - pomocný vstup (= Audio In)
- AUX Output - pomocný výstup (= Audio Out)

B

- Backup - funkce zálohování paměti
- Balance - poměr hlasitostí
- Bend - ohýbání tónu
- Bend Range - rozsah ohýbání tónu
- Bench - stolička
- BPM - Beats Per Minute, počet úderů za minutu, údaj pro nastavování tempa (metronom)
- Break - přechod se zastavením
- Brilliance - tónová clona, regulace ostrosti barvy
- Bulk Dump - výpis obsahu paměti přes MIDI v podobě SysEx dat

C

- Cent - setina půltónu, důležitý údaj pro mikroladění
- Chord Assistance - výuková funkce akordů
- Chord Cancel - vypnutí melodicko-harmonických partů stylu, nadále hraje jen part bicích - aktivuje se stiskem kterýchkoli tří sousedících kláves v ABC zóně
- Chord Sequence - řada akordů uložená v paměti, po startu skladby není nutné akordy zadávat v ABC zóně manuálně
- Chord Trainer - funkce, která dovoluje výuku akordů
- Chorus - audioprocesor typu chorus, zdvojující zdánlivě zvuk
- Contrast - nastavení kontrastu podsvětleného displeje
- Control Change - MIDI kontroler
- Cosmic - audioprocesor typu cosmic
- CS - Continuous Slider, tahový potenciometr
- Custom Style - uživatelem programovatelný styl

D

- Damper Pedal - pravý klavírní pedál, zvedající dusítka (totéž co SUSTAIN)
- Data Dial - datakolečko
- Data Entry - datakolečko nebo fader na panelu pro zadávání hodnot parametrů
- DC - Direct Current - stejnosměrné napětí, napájení z externího síťového adaptéru
- Delay - audioprocesor typu echo
- Delete - smazat
- Demo - demonstrační skladby
- Detune - odladění dvou vrstev zvuku

Direct Access - tlačítko přímého přístupu k různým funkcím, stačí jej stisknout a k němu stisknout nějaké jiné

Disk - disketa

Disk Drive - disketová mechanika

Disk Copy - kopírování diskety

Disk Format - formátování diskety

Display - zobrazovač

Display Hold - na některých nástrojích se stránky displeje automaticky vracejí na základní nebo předchozí, pokud není toto tlačítko aktivováno

DOC - Disk Orchestra Collection, starší standard uspořádání zvuků firmy YAMAHA

Drum Set - sada bicích

DSP - Digital Signal Processor, audioprocessor

DSS - Dynamic Stereo Sampling, stereofonní vzorkování zohledňující dynamiku úderu, využívající digitální filtry při přehrávání k dalšímu vylepšení zvuku

Dual - zdvojený režim, dva rejstříky navrstvené nad sebou po celé klaviatuře (sníží polyfonii nástroje na polovinu)

Dual Balance - vyvážení zvuků v DUAL režimu

Dual Detune - odladění zvuků v DUAL režimu

E

Each - režim perkuse u varhanních kombinací, hraje na všech tónech neohledně na způsob hry

Easy Play - výukový režim pro rytmus melodie - kterákoli klávesa posune melodii na další tón

Effect - audioprocessování

Ending - dohra, obvykle na stejném tlačítku s ritenutem (další stisk zapne automatické zpomalování)

Ensemble - audioprocessor typu Ensemble

EQ - Equalizer, ekvalizér - audioprocessor, který umožňuje ve více pásmech měnit barvu zvuku (potlačit, zvýraznit určité pásmo)

E-SEQ - starší YAMAHA formát ukládání skladeb na disketu (součást DOC)

Exit - tlačítko výstupu k předchozímu nebo základnímu oknu, nebo do vyšší vrstvy operačního systému

Expression Pedal - pedál hlasitosti

F

Fade In/Out - zesilování nebo zeslabování skladby na začátku a na konci

FC - Foot Controller, nožní pedál

FF - Fast Forward - rychlé převíjení - virtuální funkce v sekvenceru

Fill In - přechod, výplň

Fingering - způsob zadávání akordů pro ABC:

- SF - Single Finger, jednoduché zadávání akordů
- Fingered - přímé zadávání akordů (= Fingered 1)
- Fingered 2 - na některých nástrojích vylepšené přímé zadávání akordů se zohledněním basového tónu (tedy obrátů akordů)
- Full Keyboard - ABC je aktivní po celé klaviatuře
- Multi Finger - kombinace SF a Fingered režimu

First - režim perkuse u varhanních kombinací, hraje jen na prvním tónu z legatově hrané skupiny

Flanger - audioprocessor typu Flanger

Footage - nastavení táhel při simulaci Hammondových varhan

Foot Pedal - nožní pedál

Foot Switch - nožní spínač

Freeze - zmrazení, při přepnutí registrace se změní pouze zvuky, ne aktuální styl, tempo a další související nastavení

FS - Foot Switch, nožní spínač

Function - tlačítko, pod kterým se skrývá menu různých globálních funkcí nástroje (= Utility)

Function Keys - univerzální funkční tlačítka vedle displeje, která mění svoji funkci podle stránky displeje

G

Glide - glissando

Glide Range - rozsah glissanda

Guide LED - výuková funkce, ukáže předem rozsvícením LED nad klávesou, kterou klávesu je nutno stisknout

GH Keyboard - Graded Hammer, klávesy jsou tak vyváženy, že simulují rozdílnou váhu kladívek po klaviatuře

GM standard - obecné MIDI, standard uspořádání zvuků, bicích zvuků

GS - General Standard, obecný standard firmy ROLAND, rozšířený GM standard

H

Hall - audioprocesor typu difúzní dozvuk

Harmony - efekt doplňování akordických tónů k hrané melodii v závislosti na zvoleném režimu (duo, trio, country, jazz blok apod.) a akordu drženém v zóně ABC

Headphones - sluchátka

HE Keyboard - Hammer Effect, klaviatura simulující kladívkovou mechaniku

Help - nápověda, obvykle ve více jazycích

Highlighted Item - kurzorem (inverzně) vyznačený text nebo ikona na displeji

Host Computer - řídicí počítač

I

Internet - celosvětová počítačová informační síť, obsahuje mnoho hudebních dat - MIDI soubory, programy apod.

Intro - předehra

K

Key Cover - kryt klaviatury

Key Touch - doteková citlivost klaviatury

Key Tune - možnost ladit individuálně klávesy

Keyboard - klaviatura

Keyboard Percussion - zvuky bicích nástrojů přiřazené klávesám

Key LED - světelné diody LED nad každou klávesou, které se rozsvítí po dobu znění příslušného tónu - využívají se pro funkci Guide

L

LCD - Liquid Crystal Display, displej z tekutých krystalů

LED - Light Emitting Diode, světlovyzařující dioda, indikační prvek

Line Out - audiovýstup

Local Control - možnost odpojit klaviaturu od interního tónového generátoru, kdy klaviatura vysílá jenom do MIDI a tónový generátor může být řízen jenom přes MIDI

L/R - Left/Right, levý/pravý kanál audiosignálu nebo levá/pravá ruka

Lyrics - písňové texty na displeji

M

Main - A, B, C, D - různé formální části stylu

Master Equalizer - výstupní ekvalizér nástroje

MB - Megabyte, 1024 kilobytů, jednotka kapacity paměti

Meta Event - speciální typ dat v SMF souborech

Microphone Input - mikrofonní vstup

Microtuning - mikroladění

MIDI Filter - filtr MIDI dat

MIDI Input - vstup MIDI dat

MIDI Output - výstup MIDI dat

MIDI Thru - průchod MIDI dat

Modulation Wheel - kolečko modulace

Multi Fingering - viz Fingering

Multimode - multitémbrový režim, znění více barev současně

Multitrack Recording - vícestopé nahrávání

MW - Modulation Wheel, kolečko modulace

N

Natural Reverb - přirozený dozvuk

Next Note - výuková funkce ukazující další tón melodie pomocí LED nad klávesami

Note Stand - notový pultík

O

Organ Combination - virtuální varhanní táhla, možnost vytvářet varhanní barvy pomocí aditivní harmonické syntézy jako na Hammondových varhanách

Organ Flutes - virtuální varhanní táhla

OTS - One Touch Setting, přednastavená optimální nastavení nástroje pro daný styl (zvuky pro pravou ruku, DSP...)

P

Part - nástrojový part

PB - Pitch Bend, ohýbání tónu

Pedály - nožní ovladače

- Soft - pedál tlumící celkovou hlasitost nástroje a zjemňující barvu zvuku

- Sostenuto - pedál podrží jenom tóny právě stisknuté

- Sustain - pravý klavírní pedál zvedající dusítka (na lepších nástrojích je kontinuální, to je důležité pro simulaci polovičního pedálu)

Percussion - perkuse u aditivních varhanních barev s nastavitelnou délkou doznění (= Attack)

Performance - paměť programovatelná uživatelem, zapisující zvuk a další nastavení (DSP, režim klaviatury apod.)

Performance Memory - jednoduchý rekordér v reálném čase

Pianist Style - styl, kde doprovází pouze klavír, ne celý orchestr

Piano Roll - zobrazení hudebních dat jako děrný pás pianoly, matrice

PianoSoft - software pro Clavinovy a Disklavier, hudební skladby

Pitch - celkové ladění nástroje

Pitch Bend - ohýbání tónu

Pitch Bend Range - rozsah ohýbání tónu

Polyphony - maximální počet současně znějících hlasů, je proměnlivý v závislosti na zvukové barvě a na režimu klaviatury

Polyphonic Aftertouch - individuální tlaková citlivost

Power - hlavní vypínač

Preset Scale - přednastavený typ alternativního ladění

Program Change - volba programu

PS - Panel Switch, spínač na panelu

Punch In/Out Recording - záznam letmým stříhem

Q

Quick Recording - rychlý záznam do interního sekvenceru, kdy se současně na jednu stopu zaznamenává kompletní struktura skladby (zvolený styl, OTS, tempo, DSP..., změny akordů, formálních částí, stylů, tempa...), na druhou sólový part pravé ruky. Další stopy se pak mohou zaznamenat dodatečně, jejich počet je omezen.

R

RAM/ROM - paměťové kazety na záznam hudebních dat

Recall - vyvolání editační paměti

Receive Filter - filtr přijímaných dat

Registration Memory - paměť na registrace, kompletní záznam nastavení nástroje

Release Velocity - vyhodnocování rychlosti uvolnění klávesy, na lepších Clavinových nové série je využito např. u cembalových zvuků (efekt návratu brka)

Remote Controller - dálkový ovladač pro Disklavier

Repeat - opakování

Resonance Effect - při stisknutém pedálu přeznívají ke stisknutým klávesám i ostatní tóny, které jsou ke znějícím tónům v harmonickém poměru

Response - čas náběhu a doznění u aditivních varhanních barev (pro simulaci píšťalových varhan)

Reverb - dozvuk

Rewind - převíjení zpět

Right Pedal - klavírní Sustain pedál

Rotary Speaker - simulace rotujících reproduktorů u varhanních barev (LESLIE BOX)

S

Scale Tuning - mikroladění

Send Channel - vysílací kanál

Sequencer - sekvencer, záznamové zařízení nebo počítačový program

Setup - nastavení nástroje

SFF - Style File Format, standardní formát YAMAHA stylů

SMF - Standard MIDI File, standardní MIDI soubor, standardizovaný formát ukládání skladeb na disketu.

Používají se typy 0 (má všechny MIDI kanály smíchány na jedinou stopu) a 1 (každý MIDI kanál má svoji stopu).

Soft Pedal - pedál na utlumení a zjemnění zvuku, moderátor
Solo - Solo Style Play funkce
Song - skladba
Sostenuto Pedal - pedál, který nechává přeznít pouze tóny, jejichž klávesy jsou stisknuty v okamžiku stisku pedálu. Všechny následující tóny nepřeznívají. Používá se hlavně pro "podržení" basových tónů, ale dá se použít pro kterékoli tóny.
Speaker On/Off - na Clavinových P série možnost vypnout interní ozvučení nástroje
Split - rozdělení klaviatury na dvě i na víc zóny, v každé může znít jiný zvuk
Split Point - dělicí klávesa
Stand - stojan nástroje
Step Edit - kroková editace
Stereo Position - stereopozice
Stereo Sampling - stereovzorkování
Store - zápis do paměti
Style Disk - disketa se styly
Sustain Pedal - pravý pedál klavíru, zvedající dusítka a dovolující tak přeznívání tónů. Na lepších digitálních klavírech má vysoké rozlišení (128 hodnot) pro lepší ovládání přeznívání strun a RESONANCE efektu
Symphonic - audioprocessor typu symphonic
Synchronization - synchronizace
Synchro Start - doprovod začne hrát po stisku klávesy nebo akordu v ABC zóně
Synchro Stop - je-li tato funkce zapnuta (to je možné kdykoli), doprovod hraje nadále jenom při trvale stisknutém akordu v ABC zóně
System Exclusive, SysEx - zvláštní systémová data v MIDI

T

Tap Tempo - tlačítko, pomocí kterého se vyřuká tempo, po 4 úderech nástroj nastartuje v průměrném tempu, odvozeném z těchto 4 stisků
Tape Interface - rozhraní pro archivaci dat na magnetofon
Temperament - teplotura, systém ladění nástroje. Nové CLAVINOVY mají kromě rovnoměrně temperovaného ladění možnost volit historické systémy ladění, jako přírodní dur, moll, pythagorejské, středotónové, Werckmeister, Kirnberger.
TO HOST - přímá přípojka k počítači (do sériového portu), umožňující propojení s PC a APPLE počítači bez MIDI interfacu
Touch Sensitivity - rychlostní citlivost klaviatury
Track - stopa sekvenceru
Track Mix - míchání stop
Track Record - běžný způsob zaznamenání skladby do sekvenceru postupným nahráváním jednotlivých 16 stop.
Transpose - transpozice, posouvá naladění nástroje po půltónech nahoru nebo dolů vzhledem ke klaviatuře (hrajete např. v C dur, zní E dur)
Tremolo - audioprocessor typu tremolo
Tune - celkové ladění nástroje vůči jiným
User Scale - uživatelem programovatelné mikroladění

V

Variation - variace základního zvuku (např. Tutti varhany/Positiv)
VH - Vocal Harmonizer
Video Output - videovýstup do TV monitoru pro karaoke aplikace
Virtual Arranger - funkce, která obohacuje harmonii a aranžmá stylu - podmínkou je, aby byly hrány pouze kvintakordy.
Vocal Harmonizer - audioprocessor, který dodává ke zpěvu další hlasy podle zvoleného režimu (Detune, Chordal, Vocoder) a akordů zadávaných v ABC, hraných levou či pravou rukou nebo zaznamenaných na disketě
Voice - zvuk, rejstřík
Volume - hlasitost

W

Wave Memory - paměť na zvukové vzorky, udává se v MB

X

XF Standard - Extended SMF, rozšířený MIDI soubor, standard firmy YAMAHA - takto označené skladby obsahují písňové texty a řízení harmonizéru

XG Standard - Extended GM, rozšířený GM standard, obsahuje všechny C/M, GM a GS zvuky

XP Standard - nový standard pro Disklavier, zapisující kromě standardních MIDI dat ještě další interní řídicí data (např. rychlost úderu, rychlost uvolnění klávesy, sílu úderu aj.). Tak se dosahuje vyšší preciznosti záznamu a reprodukce hry.